

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehac nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

De S. Abramio confessore, eiusque nepte Maria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

VITA SANCTI PATRIS NOSTRI ABRAMII
CONFESSORIS, ET MARIAE NEPTIS EIUS: AVTHO.

re Simeone Metapbraſte, qui eam ex S. Ephraem videtur interdum fuiſſe, plerumque
comprehenſus deſcripſiſſe. Eſt hæc hiſtoria multo elegantius Latine
conuerſa, quam illa, cuius author fertur S. Ephraem.

16. Martij.
alii. 29.
Octobris.

Virorum virtutis studioſorum vita, & eorum quæ ab eis ge-
ſta fuerunt, narratio, omnibus quidem, qui pie viuere ſtu-
dierunt, tanquam vtilis & iucunda, ſummo ſtudio eſt ex-
petenda: maximè autem ijs, qui virtutem exercent, & qui
beatam illam Dei mandatorum ſemitam ingredi decreue-
runt. Fiunt enim eis veluti quidam duces itineris, vt quod
ipſi priùs confeſcerint, & re ipſa experientia oſtendere poſ-
ſint ijs, qui ſequuntur: vbi quidẽ oporteat aliquid remittere
de ingreſſus vehementia, vbi autè rursus gradum accelera-
re & intendere. Sicque certam virtutis viam & facilem illis
faciunt, qui eam aggrediuntur. Quoniã autem ex ijs maximè
inſignis Abramius, nõ ſolum cū eſſet adhuc ſuperſtes, ſed nunc quoque oratione veluti
quadam expreſſus imagine, id plenè præſtare poteſt: res eius nũc à nobis narranda ſunt
pro viribus: vt ſequamur, & quoad eius fieri poterit, imitemur veſtigia eius virtutis.

Abramij
genus.

Hic ergò ſecundus Abraam, & cum primo conferendus, ex nobili quidem radice ger-
minauit ramus nobilis. Nam fuerunt quidem ei parentes clari genere, vita autem illu-
ſtres, & qui diuitijs & gloria mundana ſibi ſummo opere placebant. Cum autè videret pue-
rum ab ineunte ætate omnem virtutem exercentem, tenebantur quidem vehemèti igne
in eum amoris & deſiderij. Sunt enim talia eorum, qui genuerunt, viſcera: & natura eſt
eis inſitum, vt virtus filiorum maiorem in eis incitet flammam naturalis charitatis &
affectionis. Quamobrèm cum eſſet eorum in eum amor & inſatiabilis, & longè arden-
tiſſimus, deſiderabāt videre fructus pulchri huius germinis: vt cernentes tanquam ima-
gines filij nepotes, ſui in eum amoris ſedarent vehemenciam, & ſimul ſucceſſioni gene-
ris hoc iacerent fundamentum. Itaque ſtudebant, vt & filius duceret vxorem, & alligare-
tur vinculis matrimonij, & ad præcipuas & maximè illuſtres mundi prouheretur dig-
nitates. Abramio autè nihil horum erat curæ: Nam ea delegerat, quæ parentum animo
planè aduerſabantur: & eccleſiam quidem, tanquam ſponſam quandam, ſibi deſponde-
rat, ei, vt ſolent ſponſi ardentes, noctũ & interdũ aſſidens, & animum ſimul & aures de-
mulcens ijs, qui in ipſa ſunt ad Deũ, hymnis & melodijs: Vnum verò verum honorem,
ad Deũ exiſtimabat profeſſũ. Magiſtratus autè & poteſtates & honorum altitudinem, &
dignitatum magnitudinẽ, & ſi quid aliud mundanũ & terrenum, exiſtimabat omnia lu-
dibriũ & ſcenicã actionem, quæ nihilo melius ſunt affecta, quam ſomnium & vmbra.

Faſtidit ea
quæ huius
mũdi ſunt.

Conſentit
in matri-
monium.

Cum autem parentes inſtarent & vehementiſſimè vrgerent, vt vxorẽ duceret, quin-
etiam mater videns eum differentẽ, ſæpè lachrymas emitteret ex oculis, quæ ſunt certa
ſigna flammæ internæ, & quæ, ſi quid aliud, filij valdè poſſunt animum infringere: ne
ſciret verò egregius Abramius quid faceret, cedit matris precibus & iuſſis patris, & iugũ
accipit matrimonij, vt qui ſciret hoc eſſe vnum ex Domini præceptis, patri & matri pa-
rere. Nam ad illum quoque tranſire honorem pulchrè ſciebat, à quo profeſſum eſt præ-
ceptum: & qui eſt communis omnium & primus pater, & opifex, & præcipua cauſa, vt
ſimus & viuamus. Sed mihi arrigantur omnes aures ad audiendum: iam enim in ani-
mo Abramij incipiunt oriri radij gratiæ. Sex quidem præterierant dies, ex quo perage-
batur conuiuium, & celebrabantur nuptiæ, & canebatur hymenæus: ſeptimo autem, in
quo erat eis ſoluendum matrimonium, ſit res quedam admirabilis, & quæ vix credi poſ-
ſit. Nam ſedebat quidem ad menſam cum ſponſa ſplendide admodũ Abramius, tan-
quam ſponſus re vera in thalamo ſuo: tumultu autem & plauſu rota domus perſtrepe-
bat, menſæque, & conuiuiis erant omnes intenti: occultus autem amator noſtræ ſalutis, &
qui intelligentia percipitur, animarum noſtrarum pronubus & ſponſus Chriſtus, illarũ
ſcilicet, quæ ſunt dignæ thalamis ſuis, dulci quodam radio cæleſtis & ineffabilis ſplendo-
ris ſenſim immiſſo in thalamum, ſuaui & allicienti luce oculos illuſtrauit Abramij, ve-
luti ad ſe accerſens, & ipſum per lucẽ attrahens. Illius enim animæ apertè amabat pul-
chritudinem, & volebat eum collocare in longè melioribus thalamis.

Lux cæli-
tis illabi-
tur eius &
oculis &
pectori.

Huius

Huius autem lucis dulcedine summè captus Abramius, vt quæ ei per oculos ad animum affluerat, & ineffabili iucunditate & splendore cor habens repletum, neq; cibum neque potum volebat sumere: sed stabant immoti eius oculi, ad lucis illius speciem intuentes, & apud se optabat, vt citò solueretur conuiuium. Quo quidem vt desiderabat, soluto, & singulis conuiuis domum reuersis, tacitè domo egreditur, à nullo alio, nisi à solo Deo, qui eum vocabat, visus. Et cum circa duo stadia abesset à ciuitate, peruenit ad quandam cellam, quæ pulchrè erat posita ad quietem & silentium. Eam autem, quam iucundè est ingressus? Aliquid enim ei ostenderat, quæ apparuerat visio, quod spectabat ad eius habitationem. Deindè, vt assolet in rebus huiusmodi, cum domi frequentissimè nominaretur sponsus, & essent omnes occupati ad illi inseruiendū, ipse autem minimè adesset, statim recordati sunt parentes prioris filij sententiæ, & illius in Deum propositi, & magnæ aduersus nuptias constantiæ: neque eam rem poterant aliud vocare, nisi apertum secessum. Et idèò scrutabantur, nō theatra solū, & fora, & regiam, & domos amicorum, sed solitudines, & montes, & monachorum habitacula, & sicubi esset aliquis locus aptus ad secessum & silentium. Cum multi ergò vbiq; quærerent Abramium, decimo septimo die postquàm secesserat, inuenitur in dicta cella, nullum habēs, qui simul habitaret, sed ipse solus inclusus. Atque illos quidem, qui ipsum inuenerant, inuadit stupor cōmixtus læritia & tristitia: vt qui lætarentur quidem, quòd inuenissent adolescentem: stupere autē tam repentinam eius mutationem, & statim ab initio susceptam vitam illam solitariam, & remotam ab omni consuetudine & societate: dolerent verò propter Abramij iacturam, quòd talis scilicet adolescēs sic ante tempus se à mundo remouisset, & rebus quæ ad mundum pertinent.

Clā fugit
sponsam
deserens,

Ingritur.

Inuenitur.

Ille autem cum eos sic vidisset affectos, placidè & benignè eos alloquens: Neque tristitia, inquit, affici oportet, nec admirari: sed Deo potius agere gratias, & eius ineffabili benignitati & clementiæ, qui me sapienti quadam & arcana prouidentia à mundi subduxit nequitiā. Orate ergò, inquit, amici mei & fratres, deinceps orate, vt bonum eius iugum portem vsque ad finem, & nō onus eius leue abiciam: sed semper sequar legem, & illius præcepta & voluntatem. Deindè etiam vehementer rogauit, nē illuc assidue venientes, suum desideratum obturbarent silentium, & impedirent profectum eius ad meliora. Illi quidem cum hæc audijissent & vidissent, sunt reuersi. Ille verò obstructo aditu domuncule, & relicta parua quadam fenestra, per quam panis solū & aqua ei præberetur, soli deceterò orationi vacabat & ieiunio. Cum in his autē esset Abramius, & hanc philosophicam exercebat viuēdi rationem, de eo spargebatur fama in omnes partes, & magna hominum multitudo consuebat ad illum spectandum, desiderans ab illo aliquam consequi benedictionem. Decimo autem anno postquàm secessisset, decedunt quidem eius parentes: ad eum autem deferuntur illorum diuitiæ, & omnium paternarum facultatum fit hæres Abramius. Ille verò, cum iam olim tales curas iussisset valere, cuidam ex suis amicis committit, vt curam gerat hæreditatis, mandans, vt pars eius maxima consumatur in egenos. Quod quidem cum factū fuisset, vt iusserat, & pulchrè profusæ fuissent eius diuitiæ, & opem tulisset multis pauperibus, solutus omni cura fuit Abramius. Nam in hoc ille perpetuò incumbebat, vt eius animus occuparetur in nulla re mundana terrena, sed eum totum haberet ad cælum extensum, semper quæ leuem & sublimem ad spiritalia.

Vacat ora
tioni & ieiunio.

Cum ergò tanq̄ possessionem preciosissimā desiderasset nil possidere, nihil aliud habere sustinuit, præter ea sola, quæ sunt corpori necessaria. Ea autē erāt, palliū & cilicium, quibus erat indutus, & storea ad breuem corporis accubitū, & poculum, quo modicam sumebat aquam. Sed quo magis egebat ijs, quæ pertinebant ad vsum corporis, eo magis abundabat bonis animæ, in orbe virtutū, qui eum circundabat, semper resplendentem humilitatem habens, & charitatem, quas cuiuslibet boni matres esse definiunt. Hinc æqualem quidem cōmuniter in omnes ostendebat charitatē. Proximi autē salutem semper suæ præponebat. Quæ verò ex eius labris procedebant, quam nō poterant animam demulcere, & attrahere ad virtutem? Nam valdè quidem doctè adhortabatur: reprehendebat autē paternè & amanter: mansuetudoq; & gratia vndiq; in eo florebat, internam animi constitutionem perfectè aperiens. Meritò autē admirabitur quispiam eius in certaminibus fortitudinē, & constantiā. Nam cum ante mortē continuos quinquaginta annos transegerit in exercitatiōe, nunquā molliter aut segniter aggressus est labores, neq; quicquam remisit de ei ab initio tradita regula abstinentiæ: sed perindè ac si spiritalis labores recens attingeret, ita ad certamina accedebat quotidie, seipsum in dies superans.

Vestitus
eius & sum
pellex.

Eius fortitudo & constantia.

rans. Non erat autem Dei omninò permittere, vt talis lux sub modio lateret: neq; fieri poterat, vt qui erat huiusmodi, & perindè ac clara quædam & illustri ciuitas, veluti in quodam monte rerum maximarum & pulcherrimè gestarum, positus erat, absconderetur. Nec ergò fuit absconsus. Sed quomodò nupèr ipse Dominus discipulis, ità etiam nūc illorum imitatori desuper apostolicū committit ministerium, & eius honorat virtutem chrismate sacerdotij, & sudoribus monasticæ exercitationis athletica etiam certamina adiungit, & laboribus abstinentiæ præter opinionem & admirabiliter annexit coronas martyrij. Quonam modo autem, deinceps exponam.

Tania vicus gentilium.

Lampfaci, quod est oppidum ad Hellepontū, erat quidam magnus vicus, & frequens populo, qui vocatur Tania. Quoniã autem qui in eo vico habitabant, tenebantur à graui errore gentilium, magna quidem multitudo sacerdotum, & diaconorum ab episcopo ad eos mittebatur: plurimi quoq; ex ijs, qui vitam susceperant monasticã, ab eo constituti erant vici magistri. Sed nemo eos poterat conuètere ab errore: immò pijs potius illi inferebant tormenta & supplicia, neq; erat vllum pœnæ genus, quod non terribiliter eis intentaretur. Cùm ergò dubitaret Episcopus, quidnam oporteret facere, vt qui errabant, errorem agnoscerent, & rem aliquandò cum suis communicaret, venit eis interim in mentem Abramij admirabilis. Tum non expectans ipse aliorū de eo testimonia, eis statim ostendit, quid de illo esset sibi persuasum, dicens: Credite mihi, filij, dicturo teste veritate, quòd in tota vita nunquam mihi contigit videre talem virum, & qui in tanta virtute viueret & pietate. Cùm ij autè, quæ ab ipso dicta fuerant, vna voce confirmassent, ipse rursus: Venit, inquit, mihi in mentè quædã cogitatio: ea est autem, vt arbitror, diuinius cuiusdam prouidentia, eum initiare Chrismate Sacerdotij, & ei tradere vicum, qui est ad Hellepontum. Fortè poterit, opem superna ei ferente gratia, & multos deducere ad agnitionè veritatis. Hæc dixit, & è cathedra statim surgens episcopus, vadit ad beatum Abramium cum vniuerso clero. Et iam solitis dictis precibus postquã cum in Christo salutasset, & osculum dedisset, de vico ei exponit omnia. Præterea autè eum quoquè valdè rogauit, vt illorum susciperet præfecturam. Ille verò cùm primum quidem Episcopum aduenisse ægrè tulisset, vt qui putaret se esse indignum, ad quem tãtus vir accederet: deindè etiam quæ dixerat, grauius accepisset, propter magnã illam cordis contritionem & moderationem, & quòd fenulla re putaret esse dignum, ea respondit, quæ & tali vitæ conueniebant, & tantæ humilitati: Quis ego sum Domine mi, dicēs, vt sacerdotij tantam subeam magnitudinem, & gratis populus mihi committatur docendus? Sine per Christum, sine me acerbè mea deslere peccata.

Recusat sacerdotij.

Cui rursus Episcopus respondens: Rectè scio, rectè scio, inquit, ò chare fili Abramij, quòd gratia, quæ tibi data est à spiritu, potēs es & verbis & factis. Nè ergò dubitaueris ad munus accedere, quod erit quidem causa tantæ animarū vtilitatis, magnas autem apud Deū tibi conciliabit remunerationes. Ille verò perseverans in prioribus: Sine rogo, rursus dicebat, sine me mala propria deslere. Ille verò respondens, acrioribus eum verbis excepit: Ecce, dicens, cùm mundū, & quæ mundi sunt omnia reliqueris, & quid non laudabile quidem exercueris, quòd nã autè Dei præceptum non accuratè seruaueris: id quod est præcipuū, nescio quomodò imprudens prætermisisti, nempe obedientiam. Hæc cùm ille audisset B. Abramius, oculos suffusus lachrymis, & ex imo grauius suspirans: Quis ego sum, Domine, Domine mi, inquit, (vt rursus repetam ea, quæ dicta sunt) vt de me talem susceperis cogitationè, & me, qui sum vilis & abiectus, sic tota manu contendas at trahere ad tãtam virtutis altitudinè: Episcopus autem: Quoniã, inquit, qui sibi quidem soli viuit, & soli curat, vt res suæ rectè se habeant, sibi soli parat vtilitatè. Alios autè corrigere & animarum sibi creditam curã gerere, quãtum habet emolumentū, & quantum charitatis in Deū indiciū: Quòd autè id sit maius quouis alio cultu creatoris & Domini, adducã tibi illius ipsius testimonium: Si enim diligis me Petre, inquit, pasce oues meas. Quamobrè Deo tantè sunt curæ greges, vt maximū signum in ipsum dilectionis, eorū curam esse statuatur. Talibus cõsilijs, monitis & sermonibus persuasus Abramius, Episcopum ad urbem est secutus. Cùmq; ille in ipso, quæ par erat, peregisset, & sic eum perfectū creasset sacerdotem, & deindè cum toto clero & populo eum deduxisset, propositam illinc viam inijt, multas interim fundens lachrymas, & supernum inuocans auxilium.

Iohan. 21.

Fit sacerdos & abijt ad vicum Taniam.

Rom. 1.

Cum autem venisset in vicum, & eum inuenisset iacentè in profundis tenebris impietatis, & vt dicit diuinus Paulus, gloriã vnigeniti mutatam in similitudinem sculptilis, sic Deū p̄cabatur in cõtritione cordis: Benigne & clemēs Domine Christe Deus, q̄ es solus bonus, qui es solus patiens, q̄ es solus misericors, qui creasti hominè benignitate ineffabili

qui intelligis in omnia opera eius, & corda & renes examinas, & intelligis eius cogitationes: ne despicias tuum figmentum, opus tuarum manuum, quod male necatur à bellua, quæ percipitur intelligētia: sed libera eos à tyrannide inimici, & da eis veritatis tuæ agnitionem. Tu enim scis, quod non propter humanam gloriam, sed propter animarum salutem suscepi hanc curam & hoc ministerium. Cum sic ergo esset precatus, & aliquas accepisset pecunias, quæ remanserāt apud amicum, cui curam commiserat facultatum, ex ipsis ædem extruit oratoriam longè elegantissimam. Postquam autem finitum fuit ædificium, incruentum in eo sacrificium Deo offerebat, & similes prioribus rursus fundebat preces: Collige, Domine, dicens: oues tuas errantes in hanc mandram recenter ædificatam, aperiens eis viam salutis per tuam agnitionem, ad gloriam tuam gloriosi nominis. Tu es enim Deus solus misericordiæ & miserationum, qui non vis mortem peccatoris, sed magis ut conuertatur & uiuat. Cum has ei preces obtulisset, & cor deinde vir sapiens confirmasset, & fuisse repletus zelo & desiderio, obiens statuas dæmonum, eas omnes diruit, & humi euertit, quæ erant verè terra dignæ, soloque cinere & puluere.

Cum autem post hæc accessissent quidam ex infidelibus, ut illis sacrificarent statuis, & eas precarentur, vidissentque graui casu corruisse, non ignorarunt hostem: statimque correptis lignis & lapidibus, repente in sanctum irruerunt: nec prius cessarunt eum pertere & crudelissimè percutere, quam eum vidissent planè defecisse, & extremam iam agere animam. Recesserunt enim, existimantes eum mox esse moriturum. Ille autem cum circa mediam noctem recreatus esset ab illis intolerandis doloribus, vix tandem surgens, in templum est ingressus: & cum se pronum humi deiecisset, flens grauiter, & fronte solum verberans, acerrimo & maximo studio fundebat preces pro illorum salute, ut depelleret impietatis nubem, quæ eos detinebat, & pure adspicerent ad radios veritatis. Manè autem cum illi ad templum accessissent, non gratia orationis, (Quomodo enim, cum eorum animi fluctuarent adhuc salo impietatis?) sed ad videndam ædificiorum structuram (erat enim templum benè figuratum, & ea, qua par erat, symmetria constructum, & quod animum & oculos satis poterat lætificare) cum, inquam, venissent in templum, & offendissent sanctum in eo precantem, priorem rursus sauitiam & rabiem in eum ostenderunt: & cum eum rursus varijs modis & vehementer cecidissent, vinculis & funibus omni ex parte comprehensum, trahunt per medium vicum, & in eum omni ex parte lapides niue cadente densiores coniecerunt, ignorantes stulti, pro quali gratia, pro quali pro ipsis precatione, qualem reddiderint ei remunerationem. Ille ergo tunc quidem ab eis relictus est semimortuus, iam à plagis dissolutus & in terram fluxionibus. Cum autem media nocte ad se rediisset, dicebat: Domine quousque obliuisceris mei in finem? Quousque auertis faciem tuam à me? Quousque opera manuum tuarum despicias, quæ percutunt? Hæc Deo dicebat, & verba mucebat lachrymis. Deinde autem vix tandem è solo surgit, perinde ac si non esset confectus tot plagis & vulneribus, & in dictum templum rursus ingreditur.

Die autem sequenti belluæ illæ Christi inimicæ, cum illic rursus venissent, & eum orantem inuenissent, ne tunc quidem potuerunt id ferre moderate: sed cum ei plagas priores, aut etiã multo maiores imposuissent, & eum similibus vinculis alligassent & traxissent, procul à vico proiecerunt. In his ergo se tres annos deinceps fortiter gessit Abramius, non fractus, non cedens, nec ulli malè imprecans: sed odio charitatem adiungens, iræ mansuetudinem, maledictis benedictiones, admonens, consulens, adhortans, senes adulescentes, omnem, ut semel dicam, ætatem, ut patres, ut filios, ut fratres, nihilque omnino ostendens, quod sit pusilli & abiecti animi: sed re ipsa implens, quæ sunt diuini Davidis, & inter necessitates & afflictiones meditans præcepta Domini. Propter hæc in ipsum floruit eius sanctificatio. Nam cum repente conuenissent illi, qui nuper erant impij & infideles, (Est autem hoc Dei omnino, qui docet hominem scientiam, & illius gratiæ in Abramium) omnesque qui illum vicum habitabant, congregati essent, & ut est consentaneum in cœtu multitudinis, sermones omni ex parte haberetur, res Abramij in medium adducebatur, & omnium animi implebatur admiratione. Itaque cum præ stupore in magnam adducti essent dubitationem: Videtis, dicebāt inter se inuicem, qualia à nobis facta sunt aduersus Abramium: ille autem quàm benignè & clementer in nos se gerit, quàmque fortiter ac generosè tulit mala, quæ sunt illata? Omnino nisi esset verè Deus aliquis æternus & immortalis, qui potest pro laborum meritis reddere remunerationes, non ostendisset tantam pro ipso tolerantiam. Porro autem deorum nostrorum imagines videtis quàm facile & citra vllum laborem euertit, neque vllus ex ijs dijs potuit à se propulsare iniuriam?

Hæc

Extruit ædem ornatissimam, & offert incruentum sacrificium. Ezech. 18.

Dirè cecidit à paganiis.

Rursus cecidit atrocius & lapidatur.

Itè rursus.

Psal. 118.
Psal. 131.
Psal. 92.

Ethnici
impij, efi.
piscunt.

Pfal. 33.

Baptizan-
tur circa
mille.

Hæc illi quidem inter se dicebant: Deus autem verbis finem imposuit conuenientē. Ijenim protinūs incitati animis, dixerūt: Adeste omnes, ad huius boni viri genua pro- cidamus, consentientes Deo, qui ab ipso prædicatur. Quæ simulatq; dixissent, concur- rūt protinūs ad templum, tanquā vna lingua & anima clamantes: Gloria tibi Deo ce- li, qui misisti seruum tuum Abramium, vt nos à simulacrorū liberaret caligine. Quod quidem cum ille beatus vidisset præter omnem spem, ineffabili in corde repletus læti- tia, repenti tēpus quoque arripit: & O patres in Domino, & filij, & fratres, inquit, ade- ste, & Deo simul reddamus gloriam, qui tā admirabiliter & arcanē illuminauit vestros animæ oculos: & accipite signaculum spiritūs. Accedite ad ipsum, & illuminemini: & vestri vultus pudore nequaquā afficientur. His verbis coniungit etiā doctrinam veri- tatis. Et cum, quomodo credere oporteat, verbis esset persecutus, eos in filiorū adoptio- nem affiscit per baptismum, cum essent numero circa mille. Et deinceps erat multus in eis quotidie admonendis & docendis. Illi autem tāquā bona terra, & pinguis, & a- quis irrigua, reddiderunt fructus multiplicatos diuinorum seminum. Atque annus qui- dem in his fuit consumptus ab Abramio.

Abramius
fugit.

Deindē timens, nē dum in Vici curis versaretur & tumultibus, sibi aliqua re indul- geret ex ijs, quæ ad victum pertinent: cumque iam videret gregem perfectū & absolu- tum in diuinis mandatis, statuit ad priorem reuerti solitudinem. Cum noctū itaq; sur- rexisset, dicebat: Domine, qui es solus bonus, qui solus es immemor acceptæ iniuriæ, qui hanc recens collectam multitudinem soluisti à vinculis aduersarij, & per eā, quam in te habent, fidem tuo colligasti vinculo: conserua hunc paruū tuum gregem inui- ctum ab insidijs dæmonum, eos tanquā armis muni tua protectione, & eum accinge forti tua potentia: te autem propitium ego quoque miser inueniam, quādō iudicium pones in spem, & misericordiam tuam in trutinis. Ad peccati rationem nihil mihi im- putetur à tua benignitate hic meus recessus. Tu enim es occultorum cognitor, & cor- dium examinador, & tu è longinquo cognouisti cogitationes meas, quōd propter te & tuū amorem suscepi hanc peregrinationem: & ecce me subduco ab ijs omnibus, quæ ad victum pertinent, nē si ad aliquid horum, tanquā ad scopulum impegero, in me- dio mari curarum mundanarum subeam naufragium. Atque sic quidem finem acce- perunt eius preces: & cum Dominico signo vicum munisset, & eum Deo commendā- set, se clanculūm proripit ad secessum.

Presbyteri
& diaconi
&c. crean-
tur in Te-
nia.

Manē ergō cum de more venissent vicani ad templum Dominicū, vt benedictio- nem Pastoris assequerentur, cumque eum ibi non inuenissent, illos inuasit confusio, mœrorūque & animi ægritudo. Eum igitur diligenter quærūt, non paruam terræ partē obeuntes. Sed reuersi vacuis manibus, cum calidis lachrymis accedunt ad Episcopum, & apud eum deslent, se esse priuatos suo Pastore. Ille autem sauciatus paribus telis ægri- tudinis, eum quoque quærir similiter. Postquā verō & ipse cognouit se ea facere, quæ erant inutilia, (tutō enim propter quietis ac silentij cupiditatem latebat Abramius) tūc, sui cleri accepta parte aliqua, cum venisset ad vicum, primū quidem illorum a- nimos satis consolatur, qui ægreferebant Pastoris absentiam. Deindē cum eos elegis- set, qui erant virtute insigniores: & alios quidem Presbyteros, alios autem Diaconos cō- stituisset, & alios cooptrasset in alios sacros gradus: & ijs veluti quandam tradidisset re- gulam, & formam glorificationis, quæ sit in ecclesia, & eis precatō esset vitam pacatā & à molestia liberam, recedit. Quæ quidem nec diuinum quidem latuerunt Abramii, Sed ipse quoque, cum in eo, in quo latebat, loco hæc per spiritum cognouisset, ab illius vici curis animum liberauit. Nam etsi trahebatur amore solitudinis, curis tamen gregis rursus erat vinctus vinculis insolubilibus.

Fallacia
dæmonis.

Genes. 3.

Cum ergō, quōd ad hæc attinebat, quieto esset animo, & Deo, vt par erat, egisset gra- tias, rursus reuertitur ad vetus illud habitaculū. Et cū ei cōtiguam ædificasset domuncu- lam, & obstruxisset aditum, priori se tradit solitudini. Quænam autem sunt deindē cō- secuta, & quosnam ei tendit laqueos, qui rebus eiusmodi inuidet inimicus, non est præ- mittendum. Erat quidem nox media, cum consuetas preces funderet Abramius: Præses autem tenebrarum, suscepta persona luminis, & eam ipsam lucem esse simu- lans, ad eum emittit vocem, tanquā ex magna multitudine dicentem: Beatus es senex Abrami, verē es beatus: & nemo in rebus diuinis fuit tam perfectus, sicut tu. Ille autem cum rem minimē ignoraret, sed eum illum esse cognosceret, qui decepit primum ho- minem, ei suggerendo, quōd futurus esset Deo similis, & sciret hanc lucem esse veluti quandam escam vanæ gloriæ: Compescere, dixit: te increpat Christus Deus, o maligne.

A me

À me citò recede: absit enim, vt me aliquid aliud esse putem nisi terram & cinerè. Hæc Profligatur sancti viri humilitate. dixit, & in fumum statim fuit dissoluta phantasia luminis, & manifestus fuit actus simularis, & scena abiecit personam. Sic ergò pudore affectus, cum contraria ratione aggregatur: sicut illic per adulationem, ita hîc per timorem cum conans supplantare.

Non multum enim intercessit temporis, & rursus ab eo cernitur manu tenens securim: & videbatur quidem mediâ recti trabem dissecare, grauius autem concutere & mouere domunculam, & multitudinem in Abramium quasi magno quodam studio cõuocare, & ad summam eum grauius perturbare. Ille autem hîc quoquè rursus idem erat, hostem minimè ignorans. Visione itaque nihil territus, Omnes gentes me circuderunt, sensim apud se dicebat, & in nomine Domini vltus sum eos. Talibus aduersus inimicum carminibus Abramius, talibus armis est vsus. Demonis terrificamenta cõtemnit. Psal. 117. Quid ille ergò? In eum rursus bellum gerit postea, vt qui vehementi igne videretur comburere stercem. Ille autem nihil affectus ea visione, interrito vultu eum inuasit, dicēs: Super aspidem & basiliscum Psal. 90. ingredieris, & conculcabis leonem & draconem. Deinde venit tempus comedendi: & ille quidem solum sibi aquam apponit: malignus autem mutatus in adolescentem, manu tangit poculum, illud conans euertere. Diuinus autem Abramius nihil perterritus, constanti vultu aquam accepit. Vide autem mihi maligni impudentiam. Sæpè repulsus, ne sic quidem recedebat, sed rursus in vnum ex ijs, qui sancto ministrabant, veste & forma seipsum mutans, cum sanctus tunc comederet, lucernam ei apponebat. Deinde etiam videbatur talia canere: Beati immaculati in via, qui ambulant in lege Domini. Psal. 118. Hic autem verè beatus, erat planè surdus, vt qui aures ad hæc obstrueret, donèc sumpsit illud modicum cibi. Post hanc autem paruam corporis curationem, crucis signo munitus: Si beatos, inquit, nõsti eos, qui diligunt Dominum, cur non cessas assidue eis exhibere molestiam? Ille autem respondens, vel inuitus suam confitetur malitiam, & dicit: Quoniam eos bonum exercere video, nec possum pati id videre. Hæc cum dixisset, statim abiit.

Nondum autem quinque dies intercesserant, cum denuò eum aggreditur hic sæuus Infectio demonum præstigiosa. hostis cum maligna, quæ erat circa ipsum, caterua, & consuetis suis machinis & importunitate. Videbantur autem funibus domunculam omni ex parte comprehendisse, & totis manibus eum trahere, & se inuicem adhortari, vt fieri solet in multitudine: Vide te, dicentes, vt eum de propinquo proiciamus præcipitio. Ille autem (O interritum animum, O generosum spiritum) ne sic quidem pertimuit importunum inuentum: sed dicebat, Circudederunt me, sicut apes fauum: & exarserunt sicut ignis in spinis: & in nomine Domini vltus sum eos. Hæc ille quidem apud se dicebat. Illi autem cum magno Psal. 117. fugati sunt timore, tanquam egregij alicuius Imperatoris, ne minas quidem solas sustinentes. Atque sic quidem sacrosanctus Abramius, qui ad spiritalis philosophiæ tantam ascenderat altitudinem.

Porro autem in ijs, quæ de illo narrantur, hæc quoquè addere oportet: quæ, quòd atinet ad admirationem, nulli cedunt ex prioribus, quòd scilicet non solum lætum radium semper è vultu emitteret, etsi non esset robusto corpore, immò à magna abstinentia videretur consumptus, & liquefactus: sed etiam, quòd tempore vltimæ migrationis & resolutionis is rubor, quem habuit in iuuentute, suam non ignoraret naturam, cum adhuc vigeret, & floridus in genis insideret: & quòd est his longè pulchrius, panni, qui Vultus eius semper floridus. bus erat indutus, toto illo tempore, quo se exercuit (in exercitatione autem vixit Abramius quinquaginta annos) non cesserunt prolixitati temporis, nec effluerunt, sed perpetuò floridi ac recentes tegebant sancti corpus. Nunc autem tempus est transeundi ad admirabilem illam narrationem, quæ eius ex Deo zeli, & apostolicorum viscerum, & bonæ affectionis est maximè insigne. Id autem principio quidem tristitia & dolore afficiet auditores: postremò autem multa voluptate, & animi tranquillitate animas implebit: & persuadebit nè desperent homines, etiam si ad summam deducti fuerint improbitatem. Ità autem habet:

Mortuus est Abramij secundum carnem frater: mortuus est autem, vnica relicta filia. Ea verò erat planè infans, & ambobus parentibus orba: mater enim iam antè erat mortua. Illam ergò accipientes, qui ad ipsam attinebant, iam septimum annum agentem ducunt ad patrum, nempe ad diuinum Abramium. Neptem suam sanctè instruit. Qui & fratris iactu, ram consolans, & misertus puellæ teneræ ætatis & orbitatis, supinis eam accipit manibus: & ei attribuit domunculam, quæ erat extra cellam: eamque deceterò prospiciebat ex fenestra: & eam sacras docebat literas, optimamque viam ei indicabat: nec

non confirmabat & excitabat ad certamina spiritalia: ac in summa, puellæ erat veluti quædam aquila, quæ pullum alis sustinet, alleuatque, & portat, & cum eo scindit aërem: sicque eam docebat volare ad virtutis altitudinem. Illa autem, etsi esset ætate tenera & immatura, ad hæc tamen incrementum accipiebat, & maiorem, quàm licebat pro ætate, ostendebat virtutem. Propter quæ toto corde & visceribus exultabat Abramius, non secus, atque pater propter suam filiam: & rogabat, vt sine offensione possit cursum perficere exercitationis. Lætabatur autem omninò, quòd in ea ætate tantum valeret in rebus spiritalibus, & in eis esset adeò studiosa & diligens.

Cùm ea autem esset eiusmodi, & in tanta haberetur admiratione, vbi processit ætate, & iam peruenit ad annum vicesimum, vir quidam habitu quidem monachus, mente autem perditus & sceleratus, lege amicitie accedens ad beatum, cùm eam adspexisset oculis impudicis, turpem quoque ei iniicit amorem cum eo congregandi. Erat autem hoc omninò ars & astus maligni, vt tantam virtutem efficeret ludibrium obscœne libidinis, & sacrosancam Abramij animam superaret per maximam animi ægritudinẽ & calamitatem. Ab impudico ergò amore coacta virgo, seipsam educit extra domunculam, & cum scelerato illo & execrando congressa, acri expleta cupiditate protinus fuit animo faucia: & propter ea, quæ admiserat, vehementer compuncta, seipsam desebat, valde miserabiliter clamans: Hei mihi misera, hei mihi, quæ Dei templum violauit, quæ polluit illam regiam imaginem, quæ inquinauit signum eius manuum. Hei mihi misera, hei omnium infelicissimæ foeminarum, quòd violauit pactum cum Deo conuentum, quòd omne præteritum tempus exercitationis breuissima vendidit voluptate. Hei mihi, quòd omnia, quæ à me antea fuerant ædificata, inania euaserunt & irrita. Quibus oculis ego cælum intuebor, cùm eos habeam excutientes impudicis adspicibus: Quanam lingua Deum precabor, vel quanam labra mouebo ad supplicationem, cùm ea feram inquinata libidinosis & verbis & osculis? Cum quanam autem fiducia accedam ad fenestram, fenestram, inquam, illam, per quam meo gutturi affluabant dulcia eloquia? Quomodò autem patrum alloquar, quæ transgressa sum illius mandata, quæ non seruaui ei facta promissa, quæ sum improba, scelerata & execranda, corpore, quæ polluta & animo? Hei mihi, quid de me fiet? Quò me vertam? Cur sum adhuc superstes? Vtinàm mors ad me venisset ante libidinem. Vtinàm prius rapta fuisset ex corpore, vt mortis donum haberem puritatem corporis. Nunc autem quanam fontes lacrymarum mihi poterunt tantas sordes abluere? Eam sic acerbè desentem, per eum dolorem malignus arripit ad desperationem, veluti timens, vt arbitror, nè per penitentiam fieret promptiori & alacriori animo, & longè magis & vehementius reluceret, quàm prius. Desperans ergò suam salutem, aufugit in ciuitatem quandam Aesum nomine, quæ aberat duorum dierum itinere: & diuersans in quodam diuersorio, cùm mutasset habitum, & vestem sumpsisset secularem, erat cuius volenti prompta ministra acerbæ voluptatis.

Cùm illa ergò sic se haberet, & sic esset proposita ad lasciuos illiciendos oculos, Abramio quiescenti in interiore cella existit tale somnium: Videbatur ei draco ingentis magnitudinis, & adspectu horribilis, à sua cauerna prorepssisse, & veniens ad eius domunculam, quæ intus erat, columbam deuorasse: deindè rursus suam repetisse speluncam. Ille ergò excitatus præ timore, tristi animo erat, & conturbato: & suspicans illam visionem significare persecutionem aliquam aduersus Ecclesiam, deceterò erat vehementius intentus orationi, rogans, vt ei apertè reuelaretur visio. Non diù autem tardauit euentus: sed tertio die postea videbatur rursus videre illum draconem emeruisse ex eo loco, quem subierat: & cùm ad eum prorepssisset, & eius pedibus caput submississet, illum quidem protinus esse disruptum: columbam autem, quam fuisse ab eo deuoratam præcedens ostenderat somnium, totam puram & immaculatam è medio eius ventre euolasse. Hæc cùm vidisset, & existimasset visionem significare aliquem lapsum animæ fratris sui, conturbatus & animi ægritudine affectus, prospiciens è fenestra: Maria, Maria mea, inquit, quid est ò filia, quòd tibi tantã attulit foecordiam, vt totos hos duos dies non moueris os ad laudes, non reddideris consuetas glorificationes, non perieris doctrinam, non eloquiorum illorum auditionem, quæ fuerunt melle & fauo ori tuo dulciora?

Cùm hæc dixisset fratris filia, & nihil ab ea audiuisset, (Quomodo enim, cùm illa in diuersorio versaretur in amoribus & comestationibus?) apertè cognouit visionem de ea significare: & protinus grauissimo dolore affectus, & in visceribus supra modum cruciatus, suspirio veluti quodam fumo ex interna flamma emisso, Deum rogabat, vt ea re-

sipl.

Maria ne-
pris eius
corrumpi-
tur. Valde
luget faci-
nus suum.

Desperans
fugit, seq;
omnibus
prostituit.

Somnium
Abrahæ.

spisceret & exurgeret, & rediret ad priorem probæ vitæ institutionem. Nam etsi tunc ignorabat, quomodo abscessisset, & locum, in quo Maria versabatur: quod tamen la-
 tenter recessisset, & propter visionem illam, quæ apparuerat, non bonam spem de ea
 conceperat. Duos itaque annos DEVM pro ea rogauit. Somnij enim duplex visio, bi-
 ennium temporis significabat. Circa finem autem secundi anni reuertitur quidam ami-
 cus, qui ad eam quærendam fuerat ab ipso missus, vbinâ versaretur fratris filia, & apud
 quem, & quomodo, omnia apertè significans Abramio. Ille verò statim nihil cuncta-
 tus, sed multum valere iubens & senium, & exercitationem, & silentium, monasticum.
 que habitum & incessum, vt liberaret animam à laqueis diaboli, cum vestem induisset
 militarem, & in sinum nummum vnum immisisset, (tantum enim erat ei opus) & equum
 conduxisset, & cum quamprimum conscendisset, ipse quoque, instar primi Abrahæ, viam
 iniit, quæ ducebat ad diuersorium. Nam ille quidem expeditione suscepta aduersus quin-
 que reges, Lot fratris filium seruauit à captiuitate. Hic autem, cum in certamen proces-
 sisset contra aduersarium, & cum vi expugnasset, reduxit sui fratris filiam ad priorem
 virtutis exercitationem.

Habitum
mutato
abit ad ne-
ptem suam.

Genes. 14.

Cum peruenisset itaque ad diuersorium, non secus ac venator peritus huc & illuc ob-
 seruabat, sicubi posset prædam parumpèr adspicere. Verum tempus ab eo terebatur, &
 eam, quam quærebat, non poterat adspicere. Illa enim pudicos tantum vitabat oculos,
 quantum contra accurrebat ad lasciuos & impudicos. Cum ergo sic eam non posset in-
 tueri, excogitat rem quandam, quæ vel sola potest ostendere magnum illius zelum, &
 quemadmodum, vt seruaret animam, à nulla re omnino abstinebat. Amatoris quidem
 simulat & habitum, & mores, qui eò peruenierat, vt esset, sicut angeli, propè experts ma-
 teriæ: & fingit se amare amore carnali. Itaque sensim accedens ad dominum diuersorij:
 Audio, inquit, apud te esse puellam insigni pulchritudine, quæ præest diuersorio, & volen-
 tes admittit amatores. Illius igitur ego quoque captus amore, huc accessi. Præfectus au-
 tem diuersorij intuens ad canos Abramij, rem verò ignorans, & nesciens quidnam sibi
 volens se amare simularet, animo quidem cum abominabatur, & cum magnam damna-
 bat impudiciæ & intemperantiæ, quod nec in tanta quidem senectute & canitie susti-
 neret esse temperans, sed eius mores adeò discreparent ab ætate. Nè autem priuaretur
 mercede, quam propter puellam erat habiturus, visum est illi senem prouocare & inci-
 tare, atque ad maiorem accendere libidinem, dicens esse quidem puellam elegantem &
 pulchram, & alij foemina tantum præstantiorem, quantum est rosa lætior cæteris flo-
 ribus: nomen autem ei esse Mariam.

Fingit se
tu pi ca-
pti amo-
re.

Nō potest
tenere la-
chrymas.

Hæc cum dixisset dominus diuersorij, audito nomine, Abramius apertè cognouit
 hanc esse illam, neque dubitabat amplius. Manu igitur in sinum immissa, & nummo so-
 luto domino diuersorij, iubet parari cœnam, & introduci puellam. Cœna itaque opipa-
 re parata, diuersorij dominus ad eam educit puellam, quæ valde erat delicata, mollis &
 dissoluta. Quam cum vidisset sic meretricè ornata Abramius, corde medio fauciatur:
 & conabatur quidem cohibere lachrymas, nè actum prodètes, puellam effugarent, ea-
 rum tamen minimè poterat sistere fluxionem, victus à doloris necessitate, vnde etiam
 guttatim lachrymabatur, in alteram partem conuertens faciem, & à genis repellens la-
 chrymas. Vt autem huius rei omnem auferret suspicionem, amatorijs apud eam verbis
 utebatur, annuebatque & suauius arridebat, & alia omnia faciebat, quæ possunt prouo-
 care, & ad amorem accendere. Illa autem vicissim Abramio offerebat osculum, & ar-
 dè collum eius amplectebatur. Interim verò cum sensim redolentem castorum &
 exercitationi deditorum membrorum fragrantiam sensisset, & vitæ prioris esset recor-
 data, & boni castitatis, & à quantis bonis excidisset misera, valde lachrymabatur & in-
 gemiscebatur, & Væ mihi misera, dicebat, væ mihi, quæ sum implicata tot funibus pecca-
 torum. Hei mihi, quid agam? Quomodo me nunc terra non deuorat? Propter quæ in ma-
 gnâ adductus dubitatione dominus diuersorij, vt qui nihil sciret eorum, quæ præces-
 serant: Maria Domina mea, dicebat, hoc totum biennij tempus iam tecum deges, nun-
 quam te vidi ad tantam adductam tristitiam & animi ægitudine. Præ dubitatione ita-
 que deficio & contremisco, cogitans, vndenam & quonam modo hæc dicere tibi vene-
 rit in mentem: Illa autem, tanquam ei causam significans: Vtinam, inquit, duobus annis
 ante deceissem. Sic enim fuisset omnino inter beatas.

Propter hæc veritus diuinus Abramius, nè ipse euaderet manifestus, deinde aufuge-
 ret filia eius fratris, vt quam magna illa morderet pœnitentia, & quæ non amplius fer-
 ret cum intueri, cuius præcepta tam apertè contempsisset: & sic aufugeret præda ex me-
 ret cum intueri, cuius præcepta tam apertè contempsisset: & sic aufugeret præda ex me-

Aa dijs eius

dijis eius manibus, priusquam totam escam deuoraret, & propterea volens omnem aut ferre suspicionem, petulantiores mores amatoris suscipiens: Reprime, dicebar, o mulier, hæc tristia verba. Non enim idèd huc conuenimus, vt recordareris eorum, quæ fecisti. Et conuersus ad dominum diuersorij: Amice, inquit, affer nobis citò quæ parasti, vt ambo collatemur: è longinquo enim, vt vides, accessi propter ipsam. Lautè itaque exhibito conuiuio, qui totos quinquaginta annos ne sustinuerat quidem adspicere mulierem, & nec panem quidem, nec aquam, quæ sunt maximè necessaria, sumpsérat ad satietatem: vinum bibit, & vescitur carnibus, & conuiuatur cum meretrice. Nam beatum quoquè sciebat Paulum, ad quem ipse intuebatur, & cuius viscerum & zeli contendebat esse imitator, se aliquandò purificasse, & caput etiam rasissè, Timotheum etiam circumcidissè, & ità ne Iudaismo quidèd pepercissè, vt infideles animas attraheret ad pietatè.

Act. 21.
Act. 16.

Abramius
se prodit
nepti suæ.

Cùm sic ergò essent conuiuati, se inuicèd manu accipientes, in intimam ingrediuntur domunculam. In ea autem stabat quidam lectus, molliter stratus ad quietem, In quo enim molliter sedissèt Abramius, qui semper terra vsus erat pro strato: Sine, inquit puella, vt tibi soluam calceos. Ille autem iubet prius vestem obdi foribus. Cùmquè illa instaret vehementiùs, vt prius solueret calceos, beatus Abramius non sustinuit. Tandem ergò persuasà, cùm ostium tutò clausisset, ad sanctum accessit. Postquam verò eam per manum cepit Abramius, & vidit eam non posse ampliùs effugere, & iam prædam esse retibus irretitam, tunc amatoris personam deponens, & abijciens omnem simulationem, qui intrinsecus latebat, aperit Abramium: & ablato pileo, quem habebat in capite, & grauiter suspirans: Cor meum, inquit, Maria, nescis quisnam ego sim? Non agnoscis cognatum? Quid est, anima mea, quod tibi accidit? Quis est, qui te traxit ad interitum? Vbi nunc est ille angelicus habitus virginitatis? Vbi est vita cruci affixa? Vbi est lachryma compunctionis? Quomodo tantarum virtutum altitudine descendisti ad vltimum barathrum deceptionis? Cur mihi non statim significasti atrocem illam pugnam inimici? Cur non de graui illo lapsu è vestigio triumphasti? Omnino ego & charissimus Ephræm lachrymis & precibus pro te apud Deum intercessissimus. Cur te tantum elongasti à nobis, & cur à te obliuioni datus sum, tanquam mortuus à corde? Cur te adèd cepit desperatio, quæ est maligni hamus ineuitabilis, vt nec tibi quidem peperceris deinceps, sed inuerecundè feceris ea, quæ sunt turpissima, & inimici plagis tuas adieceris: cùm oporteret potiùs exurgere, & propter ea, quæ admiseras, magnam ostendere poenitentiam? Non nosti Dei in nos viscera, & quem admodum nostri curam gerit magis quam mater, vt qui nos velit congregare (idquè cùm sæpè à nobis contemnatur, & despiciatur) nõ secus ac gallina pullos suos sub alis? Propterea ergò rogo te, ini viam, quæ ducit ad meliora. Rogo, inquam, per meos canos, per labores propter te susceptos, & illas intolerabiles animi ægritudines, & hunc mœrorem, & confusionem, redi ad priorem viuendi rationem. Concede mihi, vt paululum respirem, & nè cum dolore meâ senectutem transmittas ad inferos.

Maria animo cõsternatur.

Poenitentia vis.

Luc. 7.

Hæc filia fratris dicens Abramius, videbatur furdo canere. Deorsum enim in terram inclinata facie, & præ magno illo pudore eius voce repressa, stabat terram intuens: ex quibus significabatur angor & animi perturbatio. Quamobrem ille eam sic confusam recreans, cum magna lenitate & moderatione: Cur, inquit, o filia, tu mihi non respondes? Nescis propter te tantum iter esse ingressum? Nescis me propter te & propter tuam salutem hæc omnia simulasse, vestem militarem, amorem, esum carniùm, quem scis nihil aliud nõsse, præter cellam & silentium? Non est vllum peccatum humanum, pro quo desperare oporteat. Nullum est animæ vulnus adèd immedicabile, quod non curetur, vltum pulchro igne poenitentia. Super me sit tua iniquitas, o filia. Ego pro te Christo reddam rationem. Solum veni mecum, & ad solitudinis reuertamur habitaculum. Ad hæc illa vix humile quippiam & triste, & veluti ægritudine animi emortuum submissè loquitur: Cùm ad te & vultum tuum ne oculos quidem habeam, qui possint intueri, o venerande pater, vt qui sint tecti propter tantum pudorem, quomodo potero ad Deum accedere, à maligno grauiter animo sauciata, & scatens tam multis peccatorum vlceribus? Ille autem verba eius excipiens: Super me, inquit, o filia, sit iniquitas tua, & onus collo meo erunt tuæ actiones: solum reuertamur ad priores nostras habitationes. Ecce enim dilectissimus quoq; Ephræm, pudore propter te afficitur & animi ægritudine. Concede ergò nobis, vt respiremus, & ab hoc graui propter te liberemur mœrore. His puella valdè animo contrita, cadit ipsa quoquè, non secus ac meretrix illa, ad pedes præceptoris, acerbè deslens, & eos irrigans fluuijs lachrymarum.

Cum

DE S. ABRAMIO CONFESSORE.

279

Cum ijergo ita se haberent, & ille quidem apud eam vteretur admonitionibus, & in bonam terram sic seminaret: illa autem lachrymis quodammodo irrigaret semina, vt fructus cito proferrent, & hinc poenitentiam ostenderet & contritionem, nox iam deducta erat ad matutinum: & ipse quidem fratris filiam iubebat sequi ad montem. Cum illa rogasset autem, quidnam de vestibus, & auro, & argento, & stragulis vestibus deinceps faceret, (erat enim splendide & sumptuose ornata) vt conuenienter diuino praecepto omnia relinqueret, diuinus admonet Abramius, & cum solum sequatur, & contendat ad veras illas vitae futurae diuitias. Ea ergo accepta, egreditur clam e diuersorio: & cum ipsam equo imposuisset, ille praecedebat pedes, equum manu trahens. Cum autem fuissent in monte, mutant ordinem domuncularum: & eam quidem, quae erat exterius, ipse statuit habitare: filiae autem fratris tribuit interiorem. In qua cum se coeuiisset, & fores occlusisset domunculae, illic fuit perpetuo, precibus, ieiunijs & lachrymis delens labes peccatorum animae. Etenim vt quae nuper respiciisset a vitijs corporis, sic ea semper habebat praeculis inferne versantia animam, & admodum acerbè poenitentia conscientiam, etsi Deus saepe ei ostenderet peccatorum remissionem, nec hoc solum, sed etiam eam tanta impertiret fiducia, vt & assidue miracula, & à morbis & vitijs liberationes per eam ostenderet. Propter quae corde laetabatur Abramius, & Deo agebat gratias, quod spe minimè esset frustratus, sed susceptorum propter ipsam laborum fructus ferret suauissimos.

Abramius neptè redit in eremum.

Egregiam illa agit poenitentiam.

Abramius excedit e vita.

Maria obiit

Atque ille quidem cum ad profundam peruenisset senectutem, è vita excedit, & ad aeterna transit tabernacula, ad efferendum corpus magna vndique conflente multitudine, atque eius pannorum & ciliciorum parum quid attrahere vnoquoque contendente, ad cuiusvis boni thesaurum, ad mala omnia propulsanda. Quinto autem anno post illius mortem, moritur etiam fratris filia. Quae cum animam desiderato Domino tradidisset, & iam esset mortua, in sepultura, in eius vultu suauissima quaedam florebat gratia: & illinc quidam micabat radius, apertum signum eius animae splendoris: In Christo Iesu Domino nostro, quem decet omnis gloria, honor, & adoratio in secula seculorum, Amen.

DE S. EVSEBIA VIRGINE HABENTVR QVAEDAM
in Vita S. Rictrudis matris eius Tomo 3. die 12. Maij.

VITA S. HEREBERTI ARCHIEPISCOPI COLONIENSIS, AVTHORE RVPERTO ABBATE TVITIENSI.

Porro vetustas MS codex hoc loco sic habet: Titulus huius castris: (Tuitiense enim monasterium, prius castrum fuit) Virtute Domini Constantini Maximi, pij, felicissimi, inuicti Augusti, suppressit, domitisq, Francis, in eorum terris Castrum Diuitensium sub praesentia principis sui fecerunt: deuoti numini maiestatisq, duodeviginti haec vota fecerunt.

PROLOGVS AVTHORIS.

TV mihi hoc opus in angaria, venerande pater Marcuarde, imposuisti, quatenus sancti archipraesulis Hereberti vitam virtutibus splendidam, sed prioris, vt tibi videbatur styli rubigine subobscuram, nouo rescriberem stylo, pro gloria & laude Domini nostri Iesu Christi. Ibam quippe alias, quò me scribentem ducebat ardor studij: & idcirco tibi obtemperare, nimirum quasi in angaria seruire existimaui. Cum autem & te instante iugiter, & mea voluntate ad alia tendente, diutius angerer, venit tandem in memoriam illud, quod summus verae dilectionis magister, inter caetera perfectionis euangelicae praecepta congrue, in monte locutus est:

Et si quis angariauerit (ait) mille passus, vade cum illo & alia duo. Sed & ille Simon Cyrenaeus in mentem venit, quem, sicut Euangelista testatur, praeteruentem angariauerunt, vt tolleret crucem Iesu. Denique exemplum eiusdem, qui crucem quidem Iesu tulit, sed non ipse crucifixus est: & hoc ipsum, quòd crucem non suam baiulauit, inuitus & in angaria fecit, vehementer Christianum hominem redarguit, quicumque ille est, qui Christi vel sanctorum eius labores ita praedicat, vt non collaboret imitando: & hoc ipsum

Matt. 5.

Mar. 15.